

**ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

AUDITO ATASKAITA

**KELIŲ PRIEŽIŪROS IR PLĖTROS PROGRAMOS FINANSAVIMO
LĖŠŲ, SKIRTŲ ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS SENIŪNIJŲ KELIŲ
IR GATVIŲ PRIEŽIŪRAI 2017-2019 METAIS, PANAUDOJIMO
VERTINIMAS**

2020 m. liepos 24 d. Nr. 5-12 (4.2)
Šilalė

Auditas atliktas vykdant Savivaldybės kontrolieriaus 2020-05-29 pavedimą Nr. 6-3 (3.12).

Auditą atliko
Šilalės r. savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos
savivaldybės kontrolierė Liucija Kiniulienė,
vyriausioji specialistė Vaida Tamošaitė

Audito ataskaita teikiama Savivaldybės administracijai, jos kopija – Šilalės rajono savivaldybės merui ir Kontrolės komitetui.

Turinys

PAGRINDINIAI FAKTAI	3
SANTRAUKA	4
IŽANGA	8
AUDITO REZULTATAI	11
1. Kelių ir gatvių priežiūros srities reglamentavimas Šilalės r. sav. administracijoje	11
1.1. KPPP lėšų panaudojimą reglamentuojantys vidaus norminiai aktai	11
1.2. Paskirti už kelių (gatvių) priežiūrą ir lėšų naudojimo kontrolę atsakingi asmenys	14
1.3. Paslaugų pirkimo ir finansavimo sutarčių vertinimas	16
2. Administracinių padalinių – seniūnijų – savarankiškai atliekami kelių (gatvių) priežiūros darbai	18
2.1. Šilalės rajono savivaldybės biudžeto asignavimai seniūnijoms	18
2.2. Seniūnijose atliekami kelių (gatvių) priežiūros darbai	20
2.3. Keliams (gatvėms) su žvyro ir grunto dangą skirtų lėšų panaudojimas seniūnijose	21
2.4. Seniūnijų bendruomenės įsitraukimas ir informavimas	23
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	26
PRIEDAI	29

PAGRINDINIAI FAKTAI

3 910,5 tūkst. Eur

Tiek Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų 2017-2019 m. laikotarpiu skirta Šilalės rajono savivaldybei.

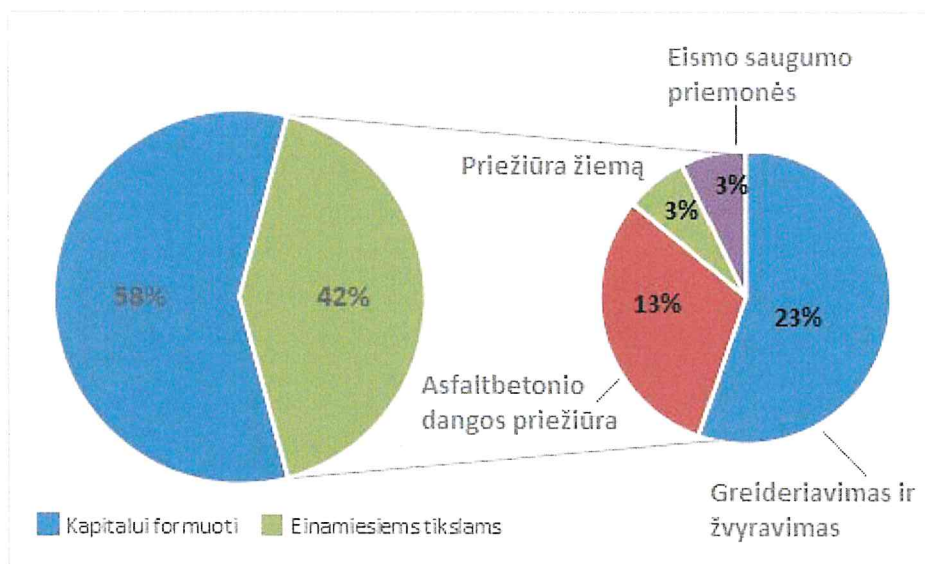
1 813,6 tūkst. Eur (46,4%)

Tiek Kelių priežiūros ir plėtros finansavimo lėšų 2017-2019 m. laikotarpiu paskirstyta Šilalės rajono savivaldybės seniūnijoms, vietinės reikšmės keliams ir gatvėms prižiūrėti.

1628,10 km

Tai Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių ilgis. 94 proc. visų Savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių sudaro keliai ir gatvės su žvyro arba grunto danga.

Šilalės r. savivaldybei skirtų KPPP lėšų paskirstymas 2019 m.

Šaltinis – Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Šilalės rajono savivaldybės administracijos duomenis

SANTRAUKA

Audito svarba

Vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas yra finansuojamas iš valstybės ir savivaldybės biudžeto. Apie pusę iš valstybės šiai savarankiškajai funkcijai vykdyti gaunamų lėšų paskirstoma Šilalės rajono savivaldybės seniūnijoms, kelių ir gatvių priežiūrai vykdyti. Kelio priežiūra, tai nuolatiniai kelio darbai, kuriais siekiama užtikrinti saugų eismą ir numatytą kelio bei jo statinių tarnavimo laiką.¹

Savivaldybės valstybės biudžeto lėšas naudoja ir atsiskaito už jų panaudojimą pagal valstybės institucijų nustatytas lėšų naudojimo tvarkas. Naudojimo reglamentavimas turi užtikrinti, kad lėšos būtų naudojamos funkcijoms vykdyti, jų panaudojimas būtų kontroliuojamas, orientuotas į veiklos rezultatus ir skatinti savivaldybės funkcijas vykdyti efektyviau.²

Šilalės rajono savivaldybės administracijos veiklos nuostatų³ 49 punkte teigiama, kad „Administracijos vidaus kontrolė – Savivaldybės administracijos direktoriaus sukurta visų kontrolės rūšių sistema, kurios dėka siekiama užtikrinti Administracijos veiklos teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą, rezultatyvumą, skaidrumą, strateginių ir kitų veiklos planų įgyvendinimą, turto apsaugą, informacijos ir ataskaitų patikimumą ir išsamumą, sutartinių ir kitų įsipareigojimų tretiesiems asmenims laikymąsi bei su visu tuo susijusių veiksnių valdymą“.

Siekdama įvertinti, ar sudarytos sąlygos efektyviai naudoti ir kontroliuoti valstybės ir savivaldybės biudžeto lėšas, skirtas vietinės reikšmės keliams ir gatvėms prižiūrėti, kontrolės ir audito tarnyba atliko šios srities auditą.

Audito metu nustatėme, kad nepakankamai dėmesio skiriama kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų panaudojimo kontrolei - nėra nustatytos pakankamos vidaus kontrolės procedūros, kurios užtikrintų Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų panaudojimo tikslingumą, teisėtumą ir ekonomiškumą. Savivaldybė neturi išsamios informacijos apie atliktus kelių (gatvių) priežiūros darbus ir kelių (gatvių) būklę.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar kelių priežiūrai skirtos lėšos panaudojamos efektyviai.

¹ Lietuvos Respublikos Kelių įstatymas 1995 m. gegužės 11 d. Nr. I-891 (su vėlesniais pakeitimais);

² Valstybinio audito ataskaita „Ar sudarytos sąlygos efektyviai naudoti valstybės lėšas, skiriamas vietinės reikšmės keliams ir gatvėms prižiūrėti ir modernizuoti?“ 2013 m. spalio 31 d. Nr. VA-P-20-11-15

³ Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2013-05-30 sprendimas Nr. T1-145 „Dėl Šilalės rajono savivaldybės administracijos veiklos nuostatų pakeitimo“

Pagrindiniai audito klausimai:

- Ar Šilalės rajono savivaldybėje tinkamai reglamentuota Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų naudojimo kontrolė?
- Ar Administracija turi pakankamą informaciją apie atliktus kelių (gatvių) priežiūros darbus, kelių būklę?
- Ar Šilalės rajono savivaldybės biudžeto asignavimų, skirtų kelių ir gatvių priežiūrai seniūnijose, naudojimas yra kontroliuojamas?

Audito subjektai:

Šilalės rajono savivaldybės administracija, kuri organizuoja kelių priežiūros, remonto ir statybos, kapitalinio remonto ir rekonstrukcijos darbus, rengia ir teikia savivaldybės tarybai lėšų naudojimą reglamentuojančių teisės aktų projektus.

Audituojamas laikotarpis: 2017–2019 metai.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“.

Atliekant audito procedūras, tikrinti ne visi duomenys, o tik tie, kurie susiję su pasirinkta audito sritimi. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai. Atlikdami auditą darėme prielaidą, kad visi pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus.

Audito metu nebuvo vertinami viešieji pirkimai, kadangi Administracija nepateikė duomenų apie vertinamu laikotarpiu vykdytas viešųjų pirkimų procedūras, įsigyjant seniūnijų kelių ir gatvių priežiūros darbus (paslaugas) iš Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų.

Išvados

1. Nepakankamai reglamentuotos Administracijos ir jos padalinių – seniūnijų - organizavimo ir kontrolės funkcijos kelių (gatvių) priežiūros srityje. Nesant aiškių kriterijų, kurie apibrėžtų funkcijų vykdymą ir kontrolę, nėra galimybės nustatyti ar vertinamu laikotarpiu lėšų naudojimo priežiūra buvo pakankama.
2. Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos tarybos sprendimu kasmet paskirstomos seniūnijoms, seniūnijos sprendžia kaip ir kokiems priežiūros darbams lėšos bus panaudotos, tačiau seniūnijų atsakomybė už efektyvų lėšų panaudojimą pagal galiojančias tvarkas yra minimali ir aiškiai neapibrėžta.
3. Administracijos direktorius parašais patvirtina atliktų kelių (gatvių) priežiūros darbų, sunaudotų medžiagų kiekių ir verčių teisingumą, tačiau Administracija neturi galimybės

įvertinti jų atitikimą faktui, nes atliktų darbų aktus užpildo rangovas, o atliktų darbų apskaita seniūnijose ir pačioje Administracijoje lygiagrečiai nėra vedama arba vedama neįtraukiant visos reikalingos informacijos.

4. Centralizuoto vidaus audito skyriaus atlikto audito metu buvo teiktos rekomendacijos stiprinti vidaus kontrolės procedūras. 2020-03-13 patvirtintas atnaujintas tvarkos aprašas⁴ papildytas nuostata, kad seniūnijų seniūnai ar įgalioti seniūnijų darbuotojai atsako už efektyvų KPPP lėšų panaudojimą seniūnijose, tvarko apskaitos žurnalus, pasirašo (vizuoja) atliktų darbų ir suteiktų paslaugų aktus (F2). Tačiau tvarkoje nenurodoma, kokius apskaitos žurnalus, kokia forma seniūnijos turėtų pildyti, kokia konkrečiai informacija turėtų būti renkama, kam ji bus teikiama ir naudojama.
5. Nėra numatyti minimalūs kelių (gatvių) priežiūros reikalavimai seniūnijose, kurios pačios atlieka kelių (gatvių) priežiūros darbus. Neregamentuota žiniaraščio forma, kurioje būtų fiksuojami atliekami darbai.
6. Kokia kelių būklė atskirose seniūnijose nėra galimybės įsitikinti, kadangi nėra patvirtintos apžiūrų atlikimo tvarkos, periodiškumo, informacija apie seniūnijų kelių būklę nesisteminama nei seniūnijų nei administracijos lygmeniu.
7. Viešos konsultacijos su seniūnijų bendruomenėmis dėl kelių ir gatvių priežiūros vykdytos tik iš dalies – seniūnaičių sueigose daugeliu atveju tik pritariama skiriamai lėšų sumai, tačiau neaptariama seniūnijos kelių būklė ir planuojami vykdyti priežiūros darbai.

Rekomendacijos

Savivaldybės administracijai

1. Papildyti vidaus kontrolės procedūras, Šilalės rajono savivaldybės vidaus norminiuose aktuose nurodant, kokius kelių (gatvių) priežiūros apskaitos žurnalus seniūnijos privalo pildyti.
2. Patvirtinti kelių (gatvių) priežiūros darbų žiniaraščių formas, kuriose būtų nurodomas kelio pavadinimas, darbų atlikimo data, kelio ilgis, atkarpos, kurioje atlikti darbai, ilgis, panaudoto žvyro/skaldos kiekis. Žiniaraščiai pildomi ne sumuojant per mėnesį atliktų darbų kiekį, o nurodant kiekvienos dienos atliktų darbų, medžiagų kiekius, juos patvirtinant rangovo ir seniūno ar įgalioto darbuotojo parašais.

⁴ Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2020-03-13 sprendimas Nr. T1-82 „Dėl kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų, skirtų Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, naudojimo ir skirstymo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

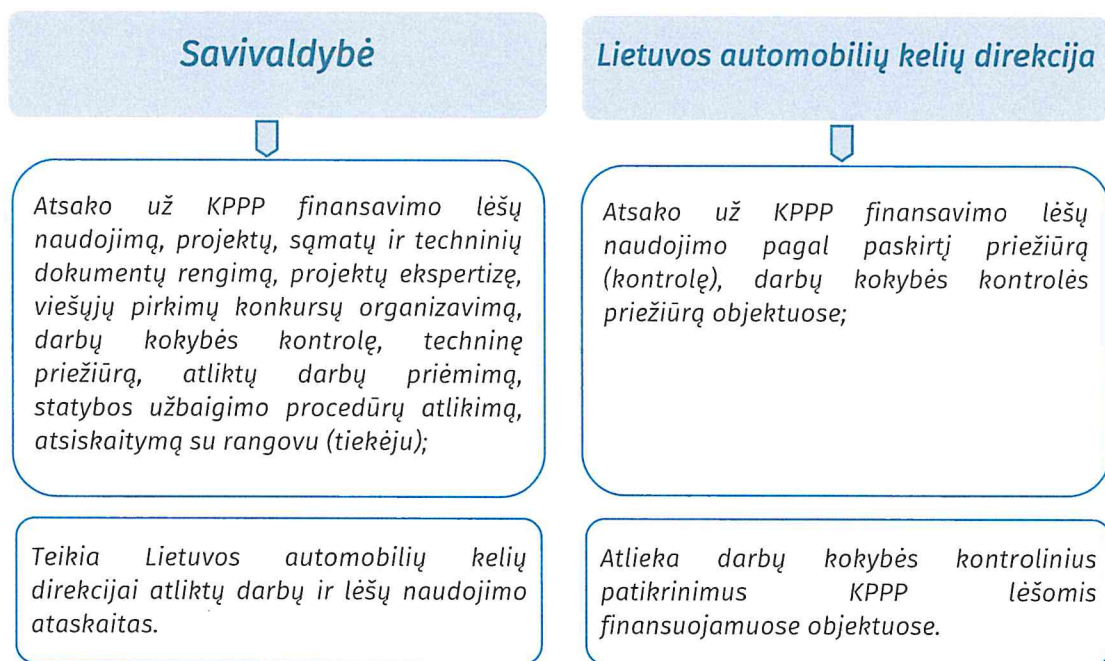
3. Vidinėse tvarkose nustatyti lėšų, skirtų kelių ir gatvių priežiūrai, naudojimo prioritetus, kaip pvz. keliams (gatvėms), kuriais vyksta maršrutinių ir mokyklinių autobusų eismas; keliams (gatvėms), kurie yra tankiai apgyvendintose teritorijose, pagal susisiekimą su visuomeniniais traukos centrais ir pan.
4. Įgalioti seniūną (nesant seniūno – seniūnijos darbuotoją) faktiškai įvertinti nurodytoje vietoje atliktų darbų, paslaugų ir nupirktų medžiagų teisingą panaudojimą ir tai patvirtinti parašu darbų žiniaraščiuose.
5. Paslaugų pirkimo sutartyse (ir/arba vidinėse tvarkose) numatyti, kad atliekant žvyro dangos stiprio atstatymo darbus (žvyravimą), privalo būti pateikiami važtaraščiai, kuriuos pasirašo krovinį priėmęs asmuo (seniūnas, pavaduotojas ar įgaliotas asmuo).
6. Paslaugų pirkimo sutartyse (ir/arba vidinėse tvarkose) numatyti, kad užduotis rangovui, kelių (gatvių) priežiūros darbams atlikti, seniūnijos pateikia raštu arba el. paštu.
7. Numatyti minimalius kelių (gatvių) priežiūros reikalavimus seniūnijose, kurios pačios atlieka kelių (gatvių) priežiūros darbus. Patvirtinti žiniaraščio formą, kurioje būtų fiksuojami atliekami darbai (data, kelio pavadinimas/numeris, kiekis, seniūno (pavaduotojo) parašas).
8. Seniūnijose tvirtinant metinius veiklos planus, numatyti kelių (gatvių) priežiūros vertinimo kriterijus (pvz. nugreideriuotų, atnaujintų kelių (gatvių) ilgis), kurie turėtų būti įgyvendinti, taip užtikrinant ne tik lėšų įsisavinimą, bet ir efektyvų panaudojimą, t.y. rezultatą.
9. Siekiant informuoti visuomenę apie kelių (gatvių) priežiūrai panaudotas lėšas ir atliktus darbus, savivaldybės interneto svetainėje skelbti metinę ataskaitą, teikiamą Lietuvos automobilių kelių direkcijai.

ĮŽANGA

Savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas yra viena iš savarankiškų savivaldybių funkcijų⁵. Savarankiškas funkcijas savivaldybės vykdo turėdamos sprendimų iniciatyvos, priėmimo ir įgyvendinimo laisvę bei atsakomybę už jų atlikimą.⁶

Lietuvos Respublikoje valstybinę vietinės reikšmės kelių politiką vykdo Susisiekimo ministerija. Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos yra pagrindinė institucija koordinuojanti lėšų paskirstymą vietinės reikšmės kelių priežiūrai ir remontui iš Kelių priežiūros ir plėtros programos (toliau - KPPP).

Savivaldybių (KPPP finansavimo lėšų gavėjų) ir Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos funkcijos, naudojant Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšas vietinės reikšmės keliams (gatvėms):

Šaltinis – Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą⁷

⁵ Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymas 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais);

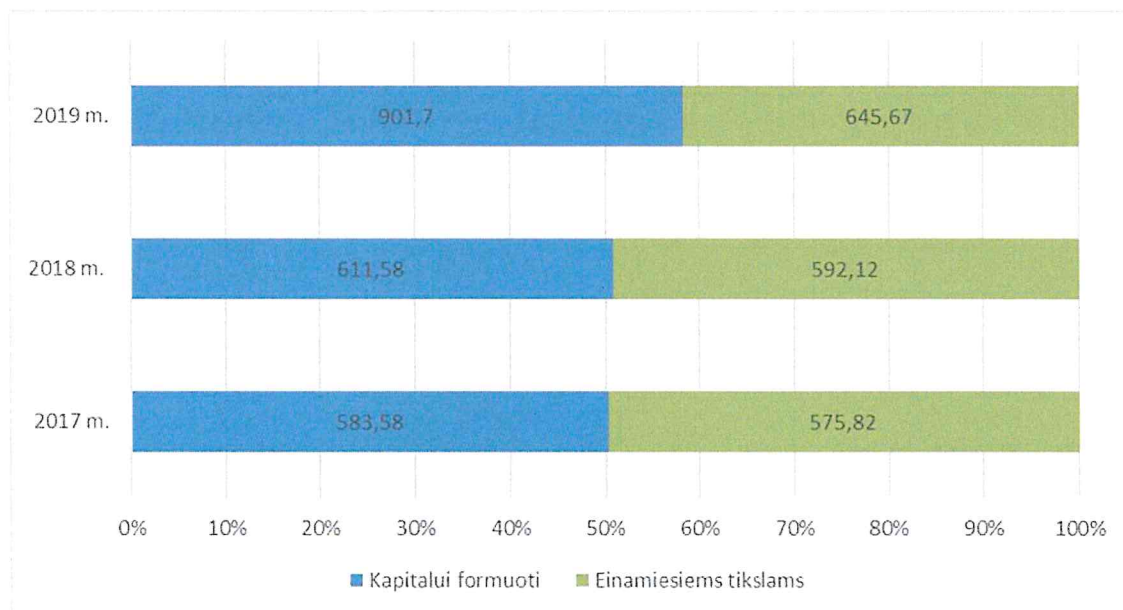
⁶ Valstybinio audito ataskaita „Ar savivaldybių vykdomų funkcijų sistema sudaro sąlygas joms veikti efektyviai?“ 2019-04-09 VA-P-20-11-15;

⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-04-21 nutarimas Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“;

Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų poreikį nustato atitinkamą valdymo sritį kuriojančios ministerijos ir valstybės institucijos, šiuo atveju Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos, kuri lėšas paskirsto savivaldybėms ir prižiūri jų panaudojimą. KPPP finansavimo lėšos kiekvienais metais savivaldybėms paskirstomos Lietuvos automobilių kelių direkcijos direktoriaus įsakymu. Vietinės reikšmės keliams (gatvėms) tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti skirtos lėšos naudojamos pagal kelių valdytojų (šiuo atveju – savivaldybių) pateiktus ir su Lietuvos automobilių kelių direkcija suderintus objektų sąrašus⁸. Šilalės rajono tarybos tvirtinamame objektų sąraše lėšos skirstomos pagal numatytą naudojimo paskirtį – kapitalui formuoti (turtui įsigyti) ir einamiesiems tikslams.

2017-2019 m. laikotarpiu Šilalės rajono savivaldybei skirta 3 910,5 tūkst. Eur KPPP lėšų, iš jų 1 813,6 tūkst. Eur einamiesiems tikslams, t.y. seniūnijų kelių ir gatvių priežiūrai (žr. 1 pav.).

1 pav. Šilalės r. sav. skirtos KPPP finansavimo lėšos 2017-2019 m. tūkst. Eur

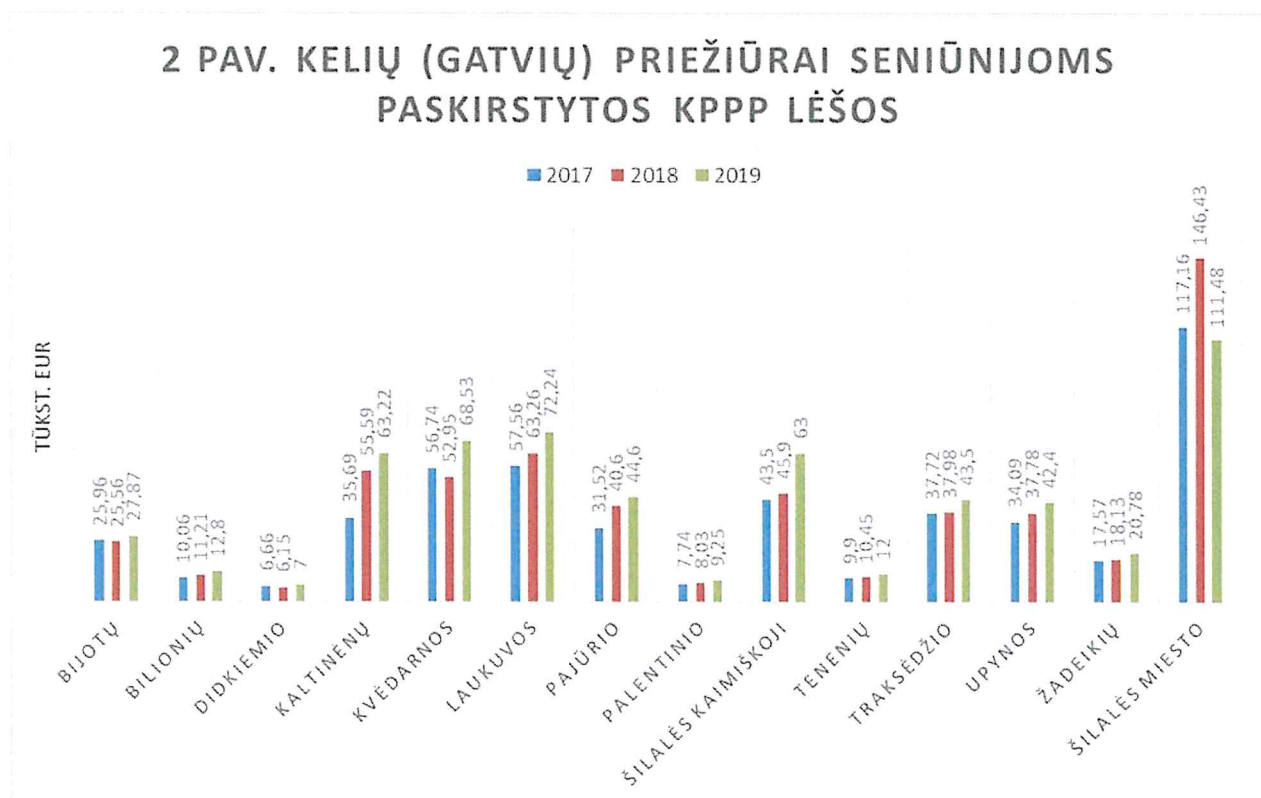

Šaltinis – Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos duomenis

Savivaldybė kasmet už kelių ir gatvių priežiūrai skirtas KPPP lėšas atlieka kelių (gatvių) su žvyro danga greideriavimą, žvyravimą, asfalto dangos duobių remontą ir kitus nuolatinius kelių priežiūros darbus, valo kelius ir gatves žiemos sezono metu.

⁸ Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2019-05-23 sprendimas Nr. T1-123 „Dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų, skirtų Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės keliams (gatvėms) tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, 2019 metų objektų sąrašo patvirtinimo“ (analogiški sprendimai 2017 ir 2018 metais);

Lėšos vietinės reikšmės kelių (gatvių) priežiūros darbams Šilalės rajono savivaldybės kaimiškiose seniūnijose paskirstomos priklausomai nuo seniūnijos vietinės reikšmės kelių ilgio ir gyventojų skaičiaus, Šilalės miesto seniūnijai skiriama iki 30 proc. visų kelių ir gatvių priežiūros darbams numatytų lėšų⁹. 2 pav. pavaizduotas lėšų paskirstymas pagal seniūnijas 2017-2019 m.:

Šaltinis – Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Šilalės rajono savivaldybės administracijos duomenis

Nors kasmet seniūnijų kelių ir gatvių priežiūros darbams skiriamų lėšų suma augo (2017 m. - 575,8 tūkst. Eur, 2018 m. - 592,1 tūkst. Eur, o 2019 m. - 645,67 tūkst. Eur.), Šilalės rajono savivaldybei vietiniams keliams bei gatvėms prižiūrėti skiriamos lėšos yra ribotos, tiesiogiai priklausančios nuo bendrų šios programos finansavimo lėšų, o ne konkrečios savivaldybės poreikių, todėl itin svarbu turimas lėšas racionaliai paskirstyti ir efektyviai panaudoti.

⁹ Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2016-03-31 sprendimas Nr. T1-96 „Dėl kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų, skirtų Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, naudojimo ir skirstymo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

AUDITO REZULTATAI

1. KELIŲ IR GATVIŲ PRIEŽIŪROS SRITIES REGLAMENTAVIMAS ŠILALĖS R. SAV. ADMINISTRACIJOJE

1.1. KPPP lėšų panaudojimą reglamentuojantys vidaus norminiai aktai

Šilalės rajono savivaldybė yra viešasis juridinis asmuo¹⁰. Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo¹¹ 10 straipsnio 1 punktą numato, kad „*Viešojo juridinio asmens vadovas yra atsakingas už efektyvios vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, sukūrimą, jos veikimą bei tobulinimą*“.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme¹² teigiama, kad Administracijos direktorius, užtikrindamas eismo saugumą, rūpinasi vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, transporto infrastruktūros objektų projektavimu, statyba, gatvių tiesimu, taisymu ir rekonstravimu.

Atlikdami auditą laikėmės nuostatos, kad seniūnijų kelių ir gatvių priežiūrai skiriamų lėšų naudojimo kontrolė yra pakankama ir lėšos naudojamos efektyviai tada, kai:

- Yra patvirtinti vidaus norminiai aktai, reglamentuojantys lėšų, skirtų vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūrai panaudojimą;
- Administracijos vidaus norminiuose aktuose yra nurodyti atsakingi asmenys už kelių ir gatvių priežiūrą bei darbų kokybės kontrolę;
- Paslaugų pirkimo ir finansavimo sutartyse yra apibrėžtos šalių atsakomybės, darbų atlikimas ir perdavimas.

Siekdami išsiaiškinti, kokios vidaus kontrolės priemonės naudojamos administruojant kelių ir gatvių priežiūrai skirtas lėšas, vertiname Šilalės rajono savivaldybės tarybos sprendimais ir administracijos direktoriaus įsakymais patvirtintas ir 2017-2019 m. laikotarpiu Šilalės rajono savivaldybės administracijoje galiojusias tvarkas.

Audito metu nustatėme, kad 2017-2019 m. laikotarpiu Šilalės rajono savivaldybėje lėšų, skirtų vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūrai, paskirstymo ir naudojimo kontrolei įgyvendinti buvo vadovaujamosi šiomis tvarkomis:

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymas 3 straipsnio 1 punktą 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais);

¹¹ Lietuvos Respublikos Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas 2002 m. gruodžio 10 d. Nr. IX-1253 (su vėlesniais pakeitimais);

¹² Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 8 dalies 4 punktą 2000 m. spalio 12 d. Nr. VIII-2043 (su vėlesniais pakeitimais);

- Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų, skirtų Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, naudojimo ir skirstymo tvarkos aprašu¹³;
- Šilalės rajono savivaldybės kelių priežiūros ir plėtros programos vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, taisyti (remontuoti) prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti administravimo ir kontrolės tvarkos aprašu¹⁴;
- Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) žiemos priežiūros darbų organizavimo tvarkos aprašu¹⁵.

Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2016-03-31 sprendimu Nr. T1-96 patvirtintame Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų, skirtų Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, naudojimo ir skirstymo tvarkos apraše aptariama lėšų skirstymo tvarka, kokios išlaidos yra tinkamos finansuoti KPPP lėšomis, taip pat darbų ir paslaugų vykdymo ir atsiskaitymo kontrolė.

Vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūros funkcija Savivaldybėje įgyvendinama per seniūnijas, kurios organizuoja ir (arba) kontroliuoja savivaldybės kelių, bendrojo naudojimo teritorijų, kapinių, želdinių, gatvių, šaligatvių valymą ir priežiūrą, gatvių ir kitų viešų vietų apšvietimą, viešųjų tualetų paslaugų teikimą¹⁶. Tačiau vertinant minėtą tvarką pastebėjome, kad **tvarkoje nėra apibrėžiama, kokios funkcijos ir atsakomybės naudojant KPPP lėšas tenka struktūriniais Administracijos padaliniais – seniūnijoms, šių padalinių vadovams (seniūnams) ar jų įgaliotiems darbuotojams.**

2020-03-13 atnaujintas tvarkos aprašas¹⁷ papildytas nuostata, kad seniūnijų seniūnai ar įgalioti seniūnijų darbuotojai atsako už efektyvų KPPP lėšų panaudojimą seniūnijose, tvarko apskaitos žurnalus, pasirašo (vizuoja) atliktų darbų ir suteiktų paslaugų aktus (F2). Tačiau **nenurodoma, kokius apskaitos žurnalus seniūnijos privalo pildyti, nepatvirtintos darbų žiniaraščių**

¹³ Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2016-03-31 sprendimas Nr. T1-96 „Dėl kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų, skirtų Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, naudojimo ir skirstymo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

¹⁴ Šilalės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013-07-12 įsakymas Nr. DĮV-956 „Dėl Šilalės rajono savivaldybės kelių priežiūros ir plėtros programos vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti administravimo ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“;

¹⁵ Šilalės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016-04-20 įsakymas Nr. DĮV-691 „Dėl Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) žiemos priežiūros darbų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

¹⁶ Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymas 32 straipsnio 2 dalies 17 punktą 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais)

¹⁷ Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2016-03-31 sprendimas Nr. T1-96 „Dėl kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų, skirtų Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, naudojimo ir skirstymo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

formas, kuriuose būtų renkama informacija apie darbų atlikimo datą, kelio pavadinimą, ilgį, atkarpos, kurioje atlikti darbai, ilgį, panaudoto žvyro/skaldos kiekį ir pan.

Administracijos direktoriaus 2013-07-12 įsakymu Nr. DĮV-956 patvirtintame Šilalės rajono savivaldybės kelių priežiūros ir plėtros programos vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, taisyti (remontuoti) prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti administravimo ir kontrolės tvarkos apraše išsamiau aptariamas programos tvirtinimas ir objektų parinkimas, lėšų naudojimas ir apskaita, programos kontrolė. Tačiau šioje tvarkoje, kaip ir prieš tai minėtoje, nėra apibrėžiamos seniūnijų funkcijos, vykdant kelių ir gatvių priežiūrą, išskyrus tvarkos „Programos tvirtinimo ir objektų parinkimo“ skirsnyje 11.1 punkte minimą seniūnijos seniūnų prievolę apibendrinti ir kaupti informaciją apie savo seniūnijoje esančius vietinės reikšmės kelius ir gatves, jų būklę.

Įvertinus seniūnijų pateiktus duomenis nustatyta, kad bendrai informacija apie kelių būklę seniūnijose nėra renkama ir sisteminama – tik 4 (Laukuvos, Kvėdarnos, Kaltinėnų, Palentinio) seniūnijų seniūnai apklausos metu nurodė, kad apžiūrėję ir įvertinę seniūnijos kelių būklę, pasižymi savo užrašuose, tuo tarpu kiti tiesiog apžiūri ir informuoja rangovą apie reikalingus atlikti darbus.

Vietinės reikšmės kelių (gatvių) defektų (pažaidų) nustatymo ir statybos darbų rūšies pasirinkimo rekomendacijose ¹⁸ yra apspręsta, kad kelių priežiūra turėtų būti vykdoma atliekant nuolatinės ir periodinės apžiūras. Rekomenduojama, kad savivaldybės darbuotojas, atliekantis jam priskirtuose vietinės reikšmės keliuose (gatvėse) patrulines apžiūras (nuolatinės apžiūras), jas atliktų pagal sudarytą ir įgaliotų asmenų patvirtintą kiekvieno mėnesio grafiką. Vadovaujantis rekomendacijų 148 p., patrulinių (nuolatinių) apžiūrų atlikimo periodiškumą ir nustatytų pažaidų pašalinimą laiku tikrina už kelių techninę priežiūrą atsakingi savivaldybės darbuotojai.

Kaip nurodė seniūnijos, įgalioto asmens, atsakingo už apžiūrų atlikimą, Šilalės rajono savivaldybės seniūnijose nėra. Teigiama, kad kelius (gatves) apžiūri seniūnas ir (ar) ūkvedys, kad keliai ir gatvės apžiūrimi nuolat, nors nepatvirtinti ir nesurašomi apžiūrų aktai. Patvirtinto apžiūrų grafiko, nustatyto apžiūrų periodiškumo seniūnijose nėra. Šilalės rajono savivaldybės administracijoje paskirto darbuotojo, kuris tikrintų apžiūrų atlikimo periodiškumą ir nustatytų pažaidų pašalinimą laiku, nėra.

Neaišku kas ir koku būdu įvertina kuriuos kelius profiliuoti, kuriuos kelio ruožus remontuoti, todėl būtų tikslinga nustatyti lėšų skirtų einamiesiems tikslams, naudojimo kelių ir gatvių priežiūrai prioritetus, pvz. keliams (gatvėms), kuriais vyksta maršrutinių ir mokyklinių autobusų eismas;

¹⁸ Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2016-05-04 įsakymas Nr. V-258 „Dėl vietinės reikšmės kelių (gatvių) defektų (pažaidų) nustatymo ir statybos darbų rūšies parinkimo rekomendacijų patvirtinimo“

keliams (gatvėms), kurie yra tankiai apgyvendintose teritorijose, pagal susisiekimą su visuomeniniais traukos centrais ir pan.

Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) priežiūra žiemą reglamentuojama atskiru, Administracijos direktoriaus įsakymu¹⁹ patvirtintu tvarkos aprašu. Šiame apraše aptariamas vietinės reikšmės kelių (gatvių) žiemos priežiūros organizavimas ir tvarka. Aprašo 13 punkte įtvirtinta nuostata, kad už atliekamus Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) žiemos priežiūros darbus yra atsakingi seniūnai.

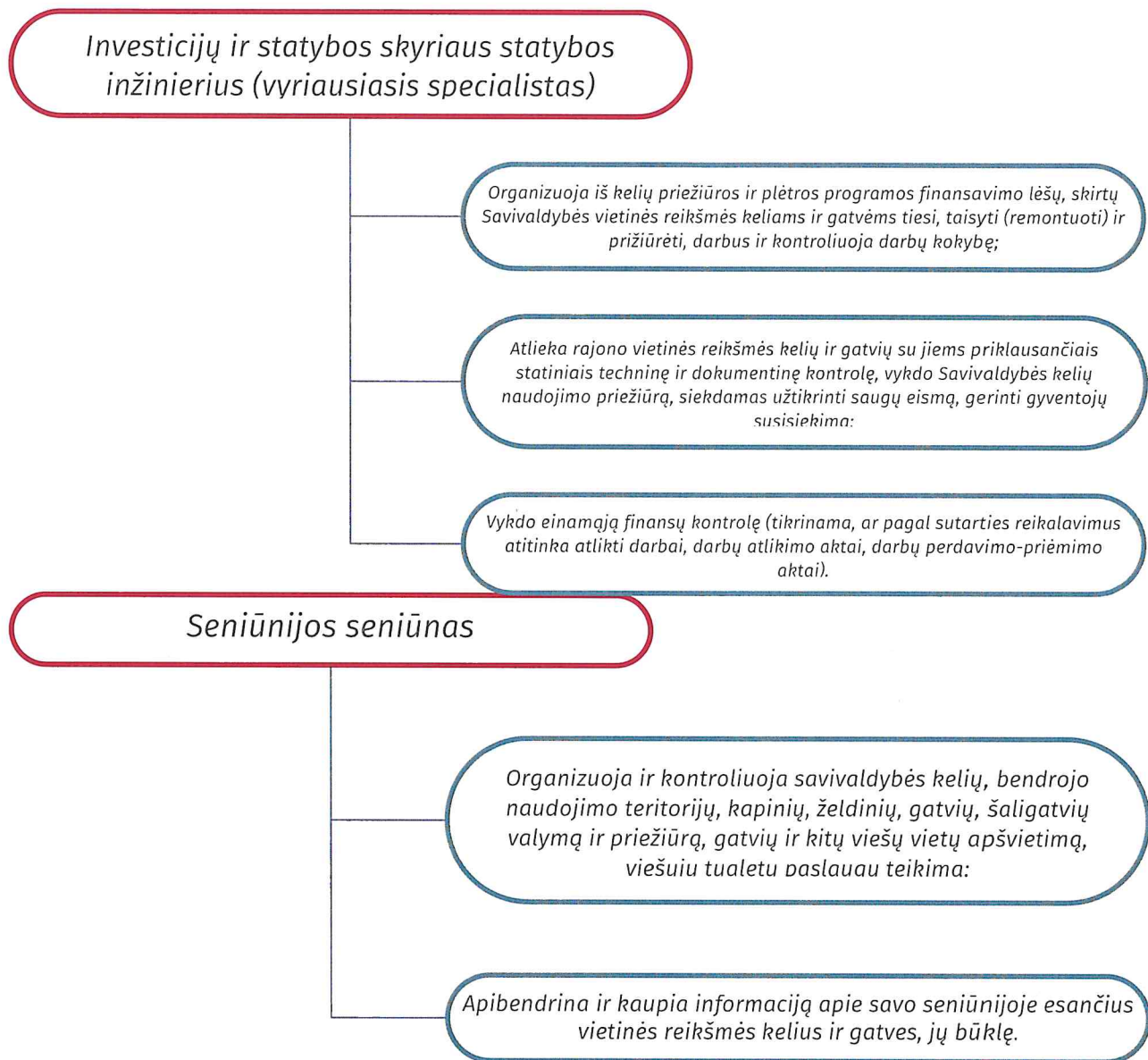
Vertintose tvarkose nesant aiškių kriterijų, kurie apibrėžtų ir detalizuotų Administracijos ir struktūrinių padalinių – seniūnijų - funkcijų vykdymą ir kontrolę vietinės reikšmės kelių (gatvių) priežiūros srityje, nėra galimybės nustatyti ar lėšų naudojimo priežiūra buvo pakankama.

1.2. Paskirti už kelių (gatvių) priežiūrą ir lėšų naudojimo kontrolę atsakingi asmenys

Remiantis Administracijoje patvirtintomis ir vertinamu laikotarpiu galiojusiomis tvarkomis, seniūnijų nuostatais bei pareigybių aprašymais nustatyta, kad Šilalės rajono savivaldybėje organizuojant, vykdant ir kontroliuojant vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūros, taisymo, tiesimo ir saugaus eismo organizavimo ir kontrolės darbus, dalyvauja seniūnijų seniūnai (arba įgalioti asmenys) bei Investicijų ir statybos skyriaus statybos inžinierius (vyriausiasis specialistas). Jų funkcijos, atliekamos užtikrinant vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūrą Šilalės rajono savivaldybėje, pavaizduotos 3 pav.:

¹⁹ Šilalės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016-04-20 įsakymas Nr. DĮV-691 „Dėl Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) žiemos priežiūros darbų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

3 pav. Seniūnų ir specialisto, atsakingo už vietinės reikšmės kelius, funkcijos Šilalės r. sav.

Šaltinis – Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Šilalės rajono savivaldybės administracijos duomenis

Administracijos direktoriaus patvirtintuose Šilalės rajono savivaldybės seniūnijų seniūnų pareigybės aprašymuose (visų seniūnų pareigybių aprašai identiški), kaip viena iš šias pareigas einančio valstybės tarnautojo funkcijų nurodyta: „Organizuoja ir kontroliuoja savivaldybės kelių, bendrojo naudojimo teritorijų, kapinių, želdinių, gatvių, šaligatvių valymą ir priežiūrą, gatvių ir kitų viešų vietų apšvietimą, viešųjų tualetų paslaugų teikimą“. Analogiška funkcija nurodoma ir

seniūnijos veiklos nuostatuose. Tvarkoje²⁰, aprašant objektų parinkimo sąlygas, nurodoma, kad seniūnijų seniūnai „Apibendrina ir kaupia informaciją apie savo seniūnijoje esančius vietinės reikšmės kelius ir gatves, jų būklę“.

Kelių (gatvių) priežiūrą reglamentuojančiose vidinėse tvarkose ir pareigybės aprašyme išsamiau aptariamos Investicijų ir statybos skyriaus vyriausiojo specialisto funkcijos. Tvarkos aprašo²¹ IV skyriaus 10 punkte nurodyta, kad „Savivaldybės administracija arba Administracijos direktoriaus įsakymu įgaliotas Investicijų ir statybos skyriaus darbuotojas atsako už Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų panaudojimą, vykdo projektų, sąmatų ir techninių dokumentų rengimą, atsako už darbų kokybės kontrolę, techninę priežiūrą, objektų pripažinimą tinkamais naudoti ir organizuoja viešųjų pirkimų konkursus“.

Investicijų ir statybos skyriaus vyriausiojo specialisto (nuo 2017-05-30 statybos inžinieriaus), atsakingo už vietinės reikšmės kelius, pareigybės aprašyme viena iš pareigų ir funkcijų nurodyta „atlieka rajono vietinės reikšmės kelių ir gatvių su jiems priklausančiais statiniais techninę ir dokumentinę kontrolę, vykdo savivaldybės kelių naudojimo priežiūrą, siekdamas užtikrinti saugų eismą, gerinti gyventojų susisiekimą“.

Nors lėšos paskirstomos seniūnijoms ir naudojamos pagal seniūno rangovui pateiktas užduotis, Šilalės rajono savivaldybėje galiojančiose kelių (gatvių) priežiūrą ir KPPP lėšų naudojimą reglamentuojančiose tvarkose nustatyta seniūnų atsakomybė yra minimali ir aiškiai neapibrėžta. Tuo tarpu investicijų ir statybos skyriaus specialistui pavedama rūpintis tiek projektais susijusiais su kelių (gatvių) kapitalinio remonto darbų organizavimu, statyba, tiek vietinės reikšmės kelių (gatvių) priežiūra. Atsižvelgus į tai, kad 2017-2019 m. laikotarpiu Investicijų ir statybos skyriaus specialistas, atsakingas už vietinės reikšmės kelius, keitėsi 3 kartus, o trečdalį vertinamo laikotarpio etatas nebuvo užimtas, manome, kad buvo vykdyta silpna kelių (gatvių) priežiūros ir lėšų panaudojimo kontrolė.

1.3. Paslaugų pirkimo ir finansavimo sutarčių vertinimas

Kad įvertintume kaip šalių atsakomybės, darbų atlikimas ir perdavimas apibrėžiamas Savivaldybės sudaromose sutartyse, analizavome su rangovais pasirašytas seniūnijų kelių ir gatvių priežiūros darbų pirkimo sutartis, bei finansavimo sutartis tarp Šilalės rajono savivaldybės ir Lietuvos automobilių kelių direkcijos.

²⁰ Šilalės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013-07-12 įsakymas Nr. DĮV-956 „Dėl Šilalės rajono savivaldybės kelių priežiūros ir plėtros programos vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti administravimo ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“;

²¹ Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2016-03-31 sprendimas Nr. T1-96 „Dėl kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų, skirtų Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, naudojimo ir skirstymo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

Seniūnijų vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūros darbų pirkimo sutarties 8.1 punktas nurodo, kad *seniūnijos seniūnas, ar jo įgaliotas asmuo komunikacijos priemonėmis arba raštiškai pateikia rangovui reikalingus duomenis ir laiką kelių ir gatvių priežiūros darbams atlikti*. Užsakymo rangovui pateikimas raštu ar el. paštu, kaip papildoma kontrolės priemonė, užtikrintų galimybę identifikuoti ir užfiksuoti pažaidas, reikiamus atlikti darbus ir tuo pačiu, peržiūrėti ir palyginti kelių būklę prieš ir po atliktų kelių priežiūros darbų. ***Tačiau visos seniūnijos nurodė, kad rangovui užduotys suformuluojamos ir pateikiamos tik tiesiogiai arba telefonu, 2017-2019 m. laikotarpiu nei viena užduotis rangovui nebuvo pateikta raštu.***

Siekiant užtikrinti pakankamą kelių ir gatvių priežiūros darbų kontrolę ir efektyvų lėšų panaudojimą, visi užsakymai dėl reikalingų atliktų darbų rangovui turėtų būti pateikiami raštu arba el. paštu. Dėl to, kad nėra užsakymų rangovams raštu ar el. paštu, nėra galimybės įsitikinti, kokios konkrečiai užduotys rangovams buvo pateiktos, neįmanoma palyginti kelių būklę prieš ir po atliktų priežiūros darbų.

Sutarties²² (analogiškos visoms seniūnijoms) 6.1 punkte nurodyta, kad užsakovas (Savivaldybė) apmoka už atliktus darbus pagal iki einamojo mėnesio 25 dienos gautus atsiskaitymo dokumentus (atliktų darbų aktas (F-2), atliktų darbų ir išlaidų apmokėjimo pažyma (F-3) ir PVM sąskaita faktūra). ***Sutartyje nedetalizuojama, kas pasirašo atliktų darbų aktus - nereikalaujama, kad rangovas pateiktų su seniūnu ir techniniu prižiūrėtoju (jeigu toks paskiriamas) suderintus ir pasirašytus darbų atlikimo aktus.***

Kadangi darbų atlikimo aktai dažnu atveju pildomi nurodant tik darbų rūšį ir bendrą per mėnesį atliktų darbų kiekį, būtų tikslinga prie prašomų pateikti dokumentų pridėti ir atliktų darbų sąrašą, pasirašytą seniūnijos seniūno ir rangovo, kuriame būtų nurodoma tiksli darbų vieta, atlikimo data ir kiekis. Kelios seniūnijos pildė panašaus pobūdžio sąrašus, tačiau tokie ***atliktų darbų sąrašai analizuojamu laikotarpiu nebuvo reglamentuoti ir privalomi nei Lietuvos Respublikos, nei Administracijos vidaus teisės aktais, nėra nustatyta forma, kuria naudotųsi visos Šilalės r. sav. seniūnijos.***

Apklausus seniūnijas, ar rangovas informuoja apie atliktus darbus ir kaip tai atliekama, seniūnai nurodė atliktų darbų aktą (F-2), kuriame, sutartyje numatytais matavimo vienetais, nurodomas atliktų darbų kiekis už visą mėnesį (pvz. Žvyruotos dangos profilio taisymas, nepridedant naujų medžiagų 100 m²). Prie atliktų darbų aktų dažnu atveju pateikiama ir rangovo užpildyta atliktų darbų detalizacija, pvz. nurodyti kelių, kuriuose vykdyti darbai, pavadinimai ir kodai, tame kelyje

²² Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūros darbų 2019-03-25 sutartis Nr. B6-32 (b);

atliktų darbų kiekis, kai kuriais atvejais ir žemėlapis su pažymėtomis atnaujintomis kelio atkarpomis. Tačiau manome, kad pateikiama informacija nėra išsami ir pakankama, kadangi nenurodomos konkrečių darbų atlikimo datos, nėra patvirtinimo, kad atlikti priežiūros darbai buvo apžiūrėti ir įvertinti, kadangi informacija pateikiama ir atlikti darbai priimami už visą mėnesį. Visų seniūnijų seniūnai nurodė, kad stebi atliekamus darbus vietoje arba įsitikina pravažiuodami ir patikrindami atliktų darbų kokybę, **tačiau tuo įsitikinti nėra galimybės, kadangi, seniūnijoms neprivaloma ir nėra pildomi žurnalai/aktai, kurie patvirtintų apžiūrų atlikimo faktą.**

Finansavimo sutartyse, sudarytose 2017 m., 2018 m., 2019 m. tarp Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie susisiekimo ministerijos ir Šilalės rajono savivaldybės administracijos, nurodoma, kad "Savivaldybė įsipareigoja, apmokėjimui už atliktus darbus (paslaugas) gauti, iki einamojo mėnesio paskutinės darbo dienos Kelių direkcijai teikti paraišką, atliktų darbų ir išlaidų apmokėjimo pažymas (F3), o naudojant Programos lėšas turtui įsigyti ir atliktų darbų ar suteiktų paslaugų aktus (F-2) su techninio priežiūrėtojo ir kontroliuojančio asmens žymomis bei savivaldybės patvirtintas rangovų (teikėjų) sąskaitų faktūrų kopijas".

Pastebėta, kad ant atliktų darbų ar suteiktų paslaugų aktų (F-2) pasirašo ir seniūnijų seniūnai arba pavaduojantys asmenys, nors nei viena iš aukščiau minėtų KPPP lėšų administravimą reglamentuojančių tvarkų **neįpareigoja seniūnų savo parašu patvirtinti atliktų kelių ir gatvių priežiūros darbų faktą. Tas nėra numatyta ir priežiūros darbų pirkimo sutartyse, ką laikytume vienu iš esminių, lėšų panaudojimo efektyvumą užtikrinančių reikalavimų.**

Atlikdama Savivaldybės kelių (gatvių) priežiūros ir KPPP lėšų panaudojimo kontrolę, Šilalės rajono savivaldybės administracija turėtų būti suinteresuota gauti kuo daugiau duomenų iš struktūrinių padalinių – seniūnijų, tačiau apsiribojama minimalia informacija, kuri pagal sudarytas sutartis privaloma teikti Lietuvos automobilių kelių direkcijai.

2. ADMINISTRACINIŲ PADALINIŲ – SENIŪNIJŲ – SAVARANKIŠKAI ATLIEKAMI KELIŲ (GATVIŲ) PRIEŽIŪROS DARBAI

2.1. Šilalės rajono savivaldybės biudžeto asignavimai seniūnijoms

Be kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų, kelių priežiūrai gali būti skiriamos ir savivaldybės biudžeto lėšos, pritraukiami kiti finansavimo šaltiniai. Šilalės rajono savivaldybės strateginiame veiklos plane²³ numatyta, kad seniūnijų kelių ir gatvių priežiūra priskiriama

²³ Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2019-03-28 sprendimu Nr. T1-66 patvirtintas „Šilalės rajono savivaldybės 2019-2021 strateginis veiklos planas“;

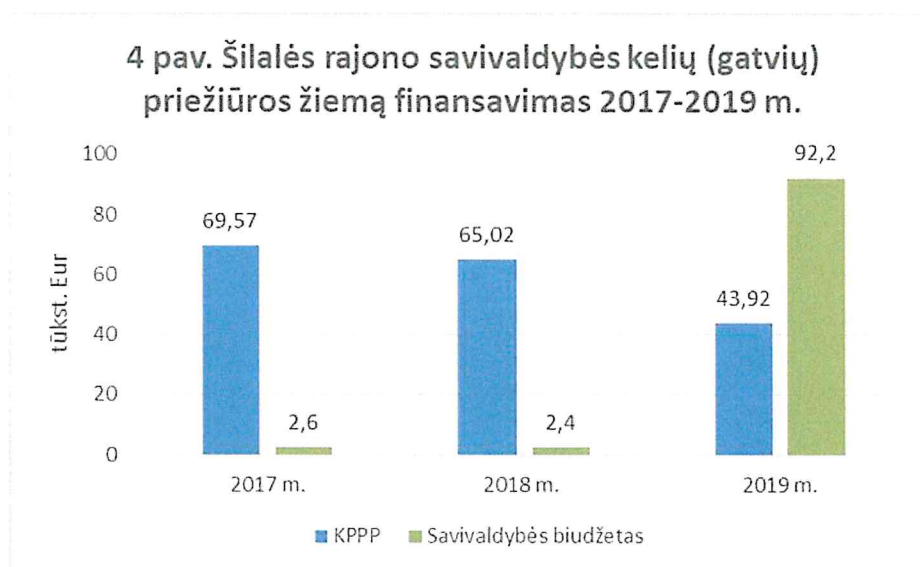
komunalinio ūkio ir turto programai. Be vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūros, šios programos uždaviniai yra ir komunalinių atliekų tvarkymas, gatvių apšvietimo užtikrinimas, kapinių teritorijų priežiūra, visuomeninės paskirties pastatų aplinkos tvarkymas ir kt.

Vykdamą programą, realizuojamos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu nustatytos savarankiškos savivaldybės funkcijos: savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas bei saugaus eismo sąlygų užtikrinimas, aplinkos kokybės gerinimas ir apsauga, kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių, saugomų teritorijų, želdynų tvarkymas ir kūrimas, dalyvavimas sprendžiant gyventojų užimtumo, viešųjų ir sezoninių darbų organizavimo bei kitus klausimus.

Nors kiekvienais metais KPPP finansavimo lėšos pagal seniūnijos gyventojų skaičių ir kelių ilgį tarybos sprendimu paskirstomos seniūnijoms, būtent Administracija atlieka užsakovo funkciją, centralizuotai vykdo darbų (paslaugų) pirkimus ir pasirašo sutartis su rangovais dėl seniūnijų kelių ir gatvių priežiūros darbų. Be šių Savivaldybės perkamų darbų (paslaugų), atliekamų rangovų, dalis Šilalės rajono savivaldybės seniūnijų turi technines priemones kai kuriuos kelių ir gatvių priežiūros darbus atlikti pačios. Šie darbai, atliekami savarankiškai seniūnijų, o ne rangovų, taip pat kaip ir komunalinių atliekų tvarkymas, gatvių apšvietimo užtikrinimas, kapinių teritorijų priežiūra, visuomeninės paskirties pastatų aplinkos tvarkymas yra finansuojami iš Savivaldybės biudžeto pagal komunalinio ūkio ir turto programą.

2017-2019 m. laikotarpiu seniūnijoms iš Savivaldybės biudžeto iš viso skirta 2 482,2 tūkst. Eur, 46 proc. šios sumos (1 143,3 tūkst. Eur) atiteko Šilalės miesto seniūnijai. Pagal seniūnijų pateiktus duomenis nustatėme, kad 2017 metais, programos priemonėms, susijusioms su kelių ir gatvių priežiūra buvo panaudota 139,8 tūkst. Eur (iš jų 136,8 tūkst. Eur Šilalės miesto seniūnijoje), 2018 m. – 195,5 tūkst. Eur (iš jų 180,0 tūkst. Eur Šilalės miesto seniūnijoje), 2019 m. – 285,0 tūkst. Eur (iš jų 222,4 tūkst. Eur Šilalės miesto seniūnijoje) savivaldybės biudžeto lėšų.

2019 metais 92,2 tūkst. Eur savivaldybės biudžeto lėšų paskirstyta seniūnijoms kelių ir gatvių priežiūrai žiemą (2017 m. skirta 2,6 tūkst. Eur, 2018 m. – 2,4 tūkst. Eur).

Šaltinis – Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Šilalės rajono savivaldybės administracijos duomenis

Išaugusį lėšų poreikį lėmė mažesnis finansavimas KPPP lėšomis (4 pav.), sudėtingos gamtinės sąlygos (keliskart didesnis iškritusių kritulių kiekis lyginant su 2018 m. sausio-vasario mėn.), taip pat tai, kad 2016 m. sausio mėnesį sudarytos paslaugų pirkimo sutartys su rangovais nebegalėjo būti pratęstos, o nauji viešieji darbų pirkimai įvyko ir sutartys su rangovais pasirašytos tik 2019 m. vasario 19 d.

2.2. Seniūnijose atliekami kelių (gatvių) priežiūros darbai

Apklausus seniūnijas nustatėme, kad 5 seniūnijos (Laukuvos, Kaltinėnų, Tenenių, Traksėdžio, Šilalės miesto) iš 14 turi technines priemones tam tikriems kelių ir gatvių priežiūros darbams savarankiškai atlikti. Laukuvos, Kaltinėnų, Tenenių ir Traksėdžio seniūnijos nurodė, kad turima technika 2017-2019 m. laikotarpiu atliko sniego valymo ir greideriavimo darbus. Šilalės miesto seniūnija turimomis priemonėmis tvarkė nedideles asfaltbetonio išdaužas seniūnijos gatvėse, kiemuose ir įvažiavimuose.

Administracijoje nėra patvirtintų teisės aktų, reglamentuojančių, kaip turėtų būti kontroliuojami pačių seniūnijų atliekami kelių ir gatvių priežiūros darbai. 2 seniūnijos (Kaltinėnų, Tenenių) iš 5, savarankiškai atliekančių kelių ir gatvių priežiūros darbus, nurodė, kad atlikti darbai fiksuojami traktoriaus kelionės lapuose. 2 seniūnijos (Laukuvos, Traksėdžio) pateikė kelių ir gatvių priežiūros darbų vykdymo seniūnijoje žurnalus (Laukuvos seniūnijoje nuosekliai fiksuojami konkrečią dieną atlikti (tiek pačios seniūnijos, tiek rangovų) kelių ir gatvių priežiūros darbai – nurodoma data, kelio numeris, pavadinimas, atlikti darbai, kiekis, kiekvienos dienos įrašas patvirtinamas seniūno arba įgalioto darbuotojo parašu). Šilalės miesto seniūnija nurodė, kad

fiksuojamas sunaudoto šalto asfalto kiekis. *Iš pateiktų dokumentų nėra galimybės nustatyti, kiek konkrečiai komunalinio ūkio ir turto programos finansavimo lėšų skiriama savarankiškai atliekamiems kelių ir gatvių priežiūros darbams, kadangi turimos techninės priemonės naudojamos ir kitiems komunalinio ūkio ir turto programos tikslams įgyvendinti, pvz. atliekų tvarkymui, kapinių, visuomeninių pastatų aplinkos priežiūrai ir pan.*

Kaltinėnų, Laukuvos ir Traksėdžio seniūnijose yra įsteigtas traktorininko etatas. Pareigybių aprašuose nurodyta, kad šias pareigas einantys darbuotojai atlieka seniūnijų vietinės reikšmės kelių (gatvių) priežiūros darbus, žiemos metu valo sniegą, taip pat tvarko pakeles, piliakalnius, kapinaites, kerta krūmus ir medžius, išveža šiukšles, seniūnui pavedus šildymo sezono metu atlieka kūriko funkcijas, statybos-remonto darbus seniūnijai priklausančiuose pastatuose ir kitus Administracijos direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo, seniūno, seniūno pavaduotojo pavedimus ir įpareigojimus.

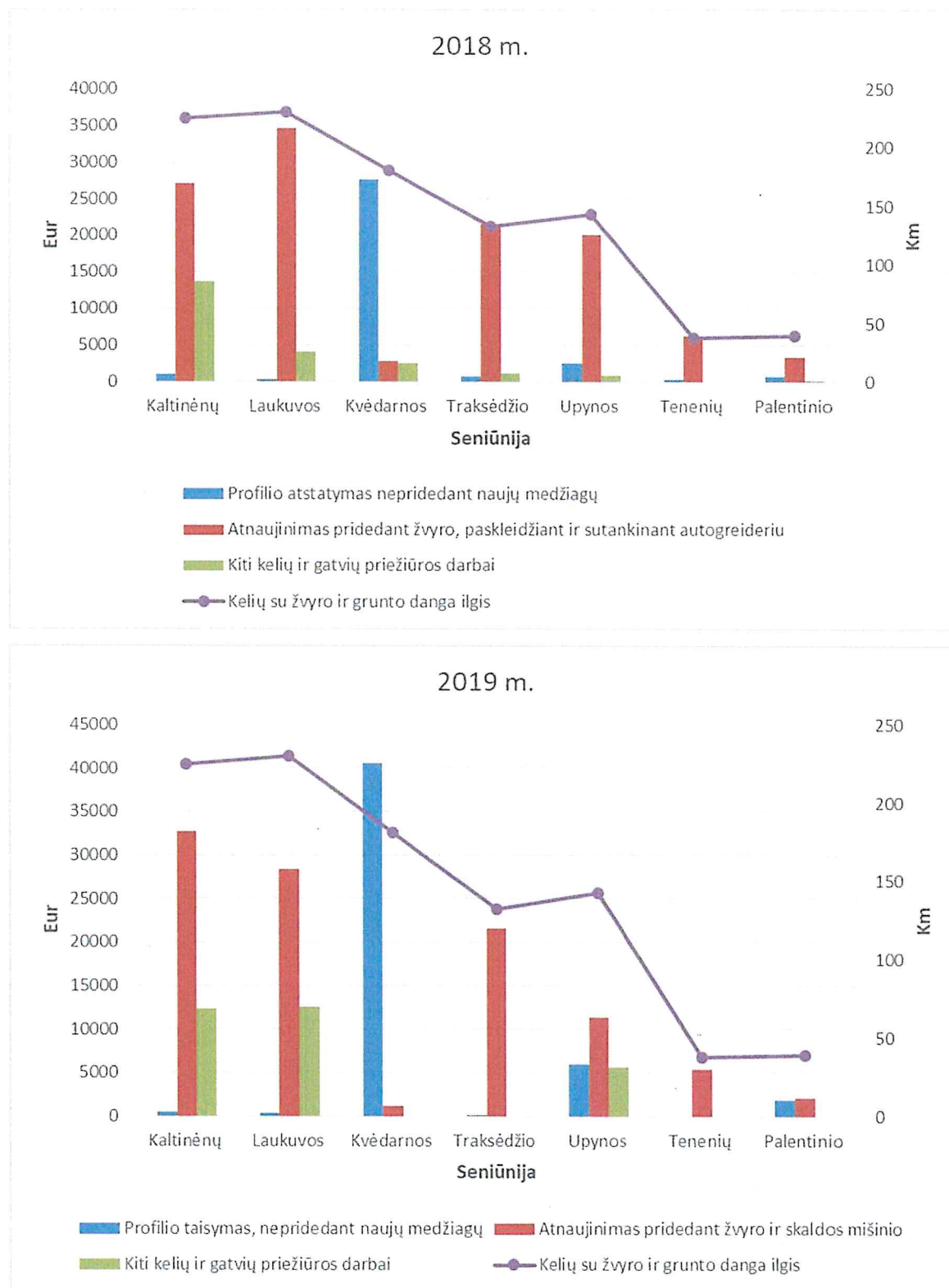
Remiantis seniūnijų pateiktais duomenimis ir 2019 m. biudžeto vykdymo ataskaitomis nustatyta, kad 2019 metais Kaltinėnų, Laukuvos ir Traksėdžio seniūnijoms skirta 104,4 tūkst. Eur asignavimų darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui pagal komunalinio ūkio ir turto programą (Kaltinėnų seniūnijai - 47,1 tūkst. Eur, Laukuvos seniūnijai - 48,9 tūkst. Eur, Traksėdžio seniūnijai - 8,4 tūkst. Eur). 21,7 tūkst. Eur (20,8 proc.) šių lėšų panaudota traktorininko pareigybei išlaikyti, 82,7 tūkst. Eur (79,2 proc.) - aplinkos tvarkytojų, gatvių valytojų, kapinių priežiūrėtojų darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui.

Dėl to, kad savivaldybės biudžeto lėšos skirtos komunalinio ūkio programai naudojamos ne tik vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūrai, bet ir atliekų, kapinių tvarkymui, gatvių apšvietimui ir kitiems darbams, o Administracija nėra nurodžiusi seniūnijoms, kokia tvarka turėtų būti vykdomi ir fiksuojami seniūnijų turima technika atliekami kelių ir gatvių priežiūros darbai, negalime patvirtinti ar savivaldybės biudžeto lėšos kelių (gatvių) priežiūrai naudojamos efektyviai.

2.3. Keliamis (gatvėmis) su žvyro ir grunto dangą skirtų lėšų panaudojimas seniūnijose

Žvyravimui ir greideriavimui seniūnijoms kasmet paskirstoma daugiau nei pusė einamiesiems tikslams skirtų KPPP lėšų, todėl palyginome kokiems kelių ir gatvių su žvyro dangą priežiūros darbams 2018-2019 m. skiriama daugiausia lėšų seniūnijose, kurios dalį darbų atlieka pačios ir seniūnijose, kuriose visas kelių priežiūros paslaugas teikia rangovai (5 pav).

5 pav. Kelių (gatvių) su žvyro ir grunto danga priežiūros darbai seniūnijose 2018 ir 2019 m.

Šaltinis – Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Šilalės rajono savivaldybės administracijos duomenis

Pagal paslaugų pirkimo sutartis nustatyta, kad Šilalės rajono savivaldybės seniūnijose profilio atstatymas nepridedant naujų medžiagų priklausomai nuo rangovo 2017-2018 m. kainavo apie 15 Eur/km, tuo tarpu atnaujinimas pridedant žvyro apie 24 Eur/m³. 2019 m. profilio atstatymas nepridedant naujų medžiagų kainavo vidutiniškai 0,9 Eur/100 m², o atnaujinimas pridedant žvyro ir skaldos mišinio – apie 300 Eur/100 m².

Lyginant Kaltinėnų, Laukuvos ir Kvėdarnos seniūnijas, kurios prižiūri daugiausia kelių su žvyro ir grunto danga Šilalės rajono savivaldybėje, matoma tendencija, kad seniūnijose, kuriose dalis greideriavimo darbų atliekama savarankiškai, daugiausia lėšų panaudojama dangos sluoksnio atnaujinimui, pridedant papildomų medžiagų. Tuo tarpu Kvėdarnos seniūnijoje, kurioje visas kelių priežiūros paslaugas teikia tik rangovas, didžioji dalis lėšų panaudojama kelio profiliavimui, nepridedant naujų medžiagų. Tokios pačios tendencijos matomos ir lyginant Traksėdžio - Upynos, bei Tenenių - Palentinio seniūnijas.

Remiantis atliktu palyginimu darytina išvada, kad seniūnijose, kurios pačios neatlieka greideriavimo darbų, lėšų kelio dangos atnaujinimui skiriama mažiau, negu seniūnijose, atliekančiose dalį kelių priežiūros darbų savarankiškai. Tačiau pagal turimus duomenis galima nustatyti tik kiek lėšų išleidžiama konkrečioms darbams, bet ne tai, kiek už tas lėšas faktiškai prižiūrėta ir atnaujinta kelių (gatvių), kadangi nei seniūnija nei Administracija nerenka ir nesistemina informacijos apie prižiūrėtų (atnaujintų) kelių atkarpas (būklę), tik fiksuojamas atliktų darbų kiekis per tam tikrą laikotarpį. Kai kurių seniūnijų pateiktų darbų atlikimo aktų nėra galimybės palyginti ir įvertinti, kadangi juose pateikiama informacija ir išdėstymo tvarka skiriasi, o Administracijos vidinėse tvarkose nėra numatytos vieningos formos, kuri galiotų visoms seniūnijoms.

2.4. *Seniūnijų bendruomenės įsitraukimas ir informavimas*

Vietos savivaldos įstatymo²⁴ 5 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad *savarankiškąsias funkcijas savivaldybė atlieka pagal Konstitucijos ir įstatymų suteiktą kompetenciją, įsipareigojimus bendruomenei ir šios interesais*. Seniūnijas ir Administraciją prašėme pateikti 2017-2019 m. gautų gyventojų kreipimusi (jeigu tokių buvo) dėl nepravažiuojamų, prastos būklės kelių (gatvių) ar netinkamai atliktų kelių (gatvių) priežiūros darbų kopijas. Administracija nurodė, kad tokių kreipimusi buvo, tačiau kopijų nepateikė. Seniūnijos pateikė 6-ias gyventojų prašymų kopijas dėl reikalingų atlikti kelių priežiūros darbų ir prastos kelių būklės. Beveik visos seniūnijos nurodė, kad vertinamu laikotarpiu buvo ir žodinių gyventojų kreipimusi, į kuriuos reaguojama ir pagal galimybes atliekami reikalingi kelių (gatvių) priežiūros darbai.

Šilalės rajono savivaldybės administracijos Lietuvos automobilių kelių direkcijai teikiamose metinėse ataskaitose apie kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų panaudojimą ir atliktus darbus nurodyta, kad 2019 metais seniūnijose buvo prižiūrima (nugreideriuota ar atliktas žvyravimas išdaužų vietose, kelio griovių atstatymas) 1527,2 km. kelių, t.y. visi Šilalės rajono keliai ir gatvės su žvyro (grunto) danga. Galimai šis skaičius įrašytas formaliai, apskaičiavus kiekvienos seniūnijos bendrą kelių su žvyro ir grunto dangą ilgį, o ne faktiškai atliktus darbus, kadangi *Administracija nurodė, jog vertinamu laikotarpiu informacija apie per metus atliktus vietinės reikšmės kelių (gatvių) priežiūros darbus (atnaujintas ar nugreideriuotas kelių (gatvių) atkarpas) nebuvo renkama ir sisteminama, taip pat, kad Administracija neturi informacijos apie kelių (gatvių) atkarpas, kuriose 2019 m. nebuvo atlikta jokių kelių (gatvių) priežiūros darbų.*

Seniūnijų paprašius nurodyti, kiek kilometrų seniūnijos kelių (gatvių) 2019 m. nebuvo prižiūrima, t.y. per metus nebuvo atlikta jokių kelių (gatvių) priežiūros darbų, didžioji dalis (11 seniūnijų) nurodė, kad informacija apie atnaujintas kelių (gatvių) atkarpas ar nugreideriuotus kelius nėra renkama ir sisteminama, 3 seniūnijos (Traksėdžio, Tenenių, Žadeikių) nurodė, kad prižiūrimi visi seniūnijos vietinės reikšmės keliai ir gatvės.

Įstatymo²⁵ 35 straipsnio 1 dalyje teigiama, kad *Seniūnaičiai seniūnijos aptarnaujamos teritorijos gyvenamųjų vietovių ar jų dalių bendruomenėms rūpimus klausimus svarsto ir sprendimus priima seniūnaičių sueigoje*. Beveik visos seniūnijos apklausos metu nurodė, kad seniūnijos kelių būklė, planuojami vykdyti priežiūros darbai ir jų eiliškumas yra aptariami su seniūnaičiais sueigų metu. Tačiau remiantis audito metu surinktais įrodymais, daroma išvada, kad *viešos konsultacijos su seniūnijų bendruomenėmis dėl kelių ir gatvių priežiūros vykdytos tik iš dalies - seniūnijų pateiktuose sueigų protokoluose, kur aptariami KPPP lėšų panaudojimo klausimai, paprastai tik pritariama skiriamai lėšų sumai, tačiau neaptariama seniūnijos kelių būklė ir planuojami vykdyti priežiūros darbai.*

Siekiant informuoti visuomenę apie Šilalės rajono savivaldybės kelių ir gatvių priežiūros darbus, panaudotas KPPP ir savivaldybės biudžeto lėšas, remiantis Visuomenės informavimo įstatymo²⁶ 6 straipsnio 2 punktu, teigiančiu, kad „Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos turi informuoti visuomenę apie savo veiklą“, informacija apie kelių (gatvių) priežiūrai panaudotas lėšas ir atliktus darbus turėtų būti viešai skelbiama ir prieinama visuomenei. Tam reikėtų skirti didesnę dėmesį seniūnaičių sueigų metu, taip pat rekomenduotume metinę ataskaitą apie kelių

²⁴⁻²⁵ Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymas 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais);

²⁶ Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymas 1996 m. liepos 2 d. Nr. I-1418 (su vėlesniais pakeitimais);

priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų panaudojimą ir atliktus darbus kiekvienais metais skelbti Savivaldybės interneto svetainėje.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
1.	Papildyti vidaus kontrolės procedūras Šilalės rajono savivaldybės vidaus norminiuose aktuose nurodant, kokius kelių (gatvių) priežiūros apskaitos žurnalus seniūnijos privalo pildyti.	Savivaldybės administracija	Papildyti Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų, skirtų Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės keliams bei gatvėms tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, naudojimo ir skirstymo tvarkos aprašą.	2020-12-31
2.	Patvirtinti kelių (gatvių) priežiūros darbų žiniaraščių formas, kuriose būtų nurodomas kelio pavadinimas, darbų atlikimo data, kelio ilgis, atkarpos, kurioje atlikti darbai, ilgis, panaudoto žvyro/skaldos kiekis. Žiniaraščiai pildomi ne sumuojant per mėnesį atliktų darbų kiekį, o nurodant kiekvienos dienos atliktų darbų, medžiagų kiekius, juos patvirtinant rangovo ir seniūno ar įgalioto darbuotojo parašais.	Savivaldybės administracija	Papildyti Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų, skirtų Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės keliams bei gatvėms tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, naudojimo ir skirstymo tvarkos aprašą.	2020-12-31
3.	Vidinėse tvarkose nustatyti lėšų, skirtų kelių ir gatvių priežiūrai, naudojimo prioritetus, kaip pvz. keliams (gatvėms), kuriais vyksta maršrutinių ir mokyklinių autobusų eismas; keliams (gatvėms), kurie yra tankiai apgyvendintose teritorijose, pagal susisiekimą su visuomeniniais transporto centrais ir pan.	Savivaldybės administracija	Papildyti Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų, skirtų Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės keliams bei gatvėms tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, naudojimo ir skirstymo tvarkos aprašą.	2020-12-31

4.	Įgalioti seniūną (nesant seniūno – seniūnijos darbuotoją) faktiškai įvertinti nurodytoje vietoje atliktų darbų, paslaugų ir nupirktų medžiagų teisingą panaudojimą ir tai patvirtinti parašu darbų žiniaraščiuose.	Savivaldybės administracija	Papildyti Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų, skirtų Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės keliams bei gatvėms tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, naudojimo ir skirstymo tvarkos aprašą.	2020-12-31
5.	Paslaugų pirkimo sutartyse (ir/arba vidinėse tvarkose) numatyti, kad atliekant žvyro dangos stiprio atstatymo darbus (žvyravimą), privalo būti pateikiami važtaraščiai, kuriuos pasirašo krovinį priėmęs asmuo (seniūnas, pavaduotojas ar įgaliotas asmuo).	Savivaldybės administracija	Papildyti rangos sutarčių sąlygas/ Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų, skirtų Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės keliams bei gatvėms tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, naudojimo ir skirstymo tvarkos aprašą.	2021-03-01
6.	Paslaugų pirkimo sutartyse (ir/arba vidinėse tvarkose) numatyti, kad užduotis rangovui, kelių (gatvių) priežiūros darbams atlikti, seniūnijos pateikia raštu arba el. paštu.	Savivaldybės administracija	Papildyti rangos sutarčių sąlygas/ Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų, skirtų Šilalės rajono savivaldybės vietinės reikšmės keliams bei gatvėms tiesti, rekonstruoti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, naudojimo ir skirstymo tvarkos aprašą.	2021-03-01
7.	Numatyti minimalius kelių (gatvių) priežiūros reikalavimus seniūnijose, kurios pačios atlieka kelių (gatvių) priežiūros darbus. Patvirtinti žiniaraščio formą, kurioje būtų fiksuojami atliekami darbai (data, kelio pavadinimas/numeris, kiekis, seniūno (pavaduotojo) parašas).	Savivaldybės administracija	Patvirtinti tvarkos aprašą, reglamentuojantį seniūnijų savarankiškai, turima technika, atliekamus kelių priežiūros darbus.	2021-03-01
8.	Seniūnijose tvirtinant metinius veiklos planus, numatyti kelių (gatvių) priežiūros vertinimo	Savivaldybės administracija	Įtraukti kelių (gatvių) priežiūros vertinimo kriterijus (pvz. nugreideriuotų, atnaujintų	Kasmet

	kriterijus (pvz. nugreideriuotų, atnaujintų kelių ilgis), kurie turėtų būti įgyvendinti, taip užtikrinant ne tik lėšų įsisavinimą, bet ir efektyvų panaudojimą, t.y. rezultata.		kelių ilgį) prie komunalinio ūkio ir turto programos uždavinių.	
9.	Siekiant informuoti visuomenę apie kelių (gatvių) priežiūrai panaudotas lėšas ir atliktus darbus, savivaldybės interneto svetainėje skelbti metinę ataskaitą, teikiamą Lietuvos automobilių kelių direkcijai.	Savivaldybės administracija	Šilalės rajono savivaldybės interneto svetainėje paskelbti metines ataskaitas apie kelių (gatvių) priežiūrai panaudotas lėšas ir atliktus darbus.	Kasmet
<i>Atstovai ryšiams, atsakingi už savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:</i> Savivaldybės administracijos Investicijų ir statybos skyriaus vedėjas Martynas Remeikis, tel. (8 449) 76125, El. paštas martynas.remeikis@silale.lt				

Savivaldybės kontrolierė

Liucija Kiniulienė

Vyriausioji specialistė

Vaida Tamošaitė

PRIEDAI

Audito ataskaitos „Kelių priežiūros ir plėtros
programos finansavimo lėšų, skirtų Šilalės
raiono savivaldybės kelių ir gatvių priežiūrai
2017-2019 metais, panaudojimo vertinimas“
1 priedas

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito tikslas - įvertinti, ar kelių priežiūrai skirtos lėšos panaudojamos efektyviai.

Pagrindiniai audito klausimai:

- Ar Šilalės rajono savivaldybėje tinkamai reglamentuota Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų naudojimo kontrolė?
- Ar Administracija turi pakankamą informaciją apie atliktus kelių (gatvių) priežiūros darbus, kelių būklę?
- Ar Šilalės rajono savivaldybės biudžeto asignavimų, skirtų kelių ir gatvių priežiūrai seniūnijose, naudojimas yra kontroliuojamas?

Audituojamas subjektas - Šilalės rajono savivaldybės administracija, kuri organizuoja kelių priežiūros, remonto ir statybos, kapitalinio ir remonto ir rekonstrukcijos darbus, rengia ir teikia savivaldybės tarybai lėšų naudojimą reglamentuojančių teisės aktų projektus.

Audituojamas laikotarpis 2017-2019 metai.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus²⁷ ir tarptautinius audito standartus²⁸.

Pagrindiniai duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Audito ataskaitos skyrius/poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
1. Kelių ir gatvių priežiūros srities reglamentavimas Šilalės r. sav. administracijoje	<i>Dokumentų ir teisės aktų peržiūra, analizė:</i> Nagrinėjome teisės aktus ir dokumentus, susijusius su kelių ir gatvių priežiūrai skirtų lėšų naudojimu ir kontrole: -Lietuvos Respublikos teisės aktai; -Lietuvos automobilių kelių direkcijos direktoriaus įsakymai; -Šilalės rajono savivaldybės vidaus norminiai aktai; -Rangos sutartys;	<i>Išanalizuoti ir nustatyti ar:</i> -yra patvirtinti vidaus norminiai aktai, reglamentuojantys lėšų, skirtų vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūrai panaudojimą; -Administracijos vidaus norminiuose aktuose yra nurodyti atsakingi asmenys už kelių ir gatvių priežiūrą bei darbų kokybės kontrolę; -paslaugų pirkimo ir finansavimo

²⁷ LR valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“;

²⁸ 3000-asis TAAIS „Veiklos audito standartas“.

	-Finansavimo sutartys tarp LAKD ir Šilalės rajono savivaldybės; -Administracijos ir seniūnijų nuostatai; -Pareigybių aprašymai; <i>Apklausa ir analizė:</i> Apklausa buvo atliekama siunčiant Administracijai ir seniūnijoms klausimyną, ir atliekama klausimyno analizė <i>Bendravimas su atsakingais specialistais.</i>	sutartyse yra apibrėžtos šalių atsakomybės, darbų atlikimas ir perdavimas. -laikomasi savivaldybės tvarkos aprašų, finansavimo sutarčių reikalavimų.
2. Administracinių padalinių – seniūnijų – savarankiškai atliekami kelių (gatvių) priežiūros darbai	<i>Dokumentų ir teisės aktų peržiūra, analizė:</i> - Lietuvos Respublikos teisės aktai; -Šilalės rajono savivaldybės vidaus norminiai aktai; -Šilalės rajono savivaldybės strateginis veiklos planas; -Seniūnaičių sueigų protokolai; -Pareigybių aprašymai; <i>Duomenų analizė:</i> Atliekama Šilalės rajono savivaldybės 2017-2019 m. biudžeto vykdymo ataskaitų, lėšų skirtų komunalinio ūkio ir turto programai analizė bendrai ir pagal seniūnijas; 2017-2019 m. kelių (gatvių) priežiūros darbų atlikimo aktų analizė bendrai ir pagal seniūnijas; LAKD teikiama 2019 m. ataskaita apie kelių (gatvių) priežiūrai panaudotas lėšas ir atliktus darbus; <i>Apklausa ir analizė:</i> Apklausa buvo atliekama siunčiant Administracijai ir seniūnijoms klausimyną, ir atliekama klausimyno analizė; <i>Bendravimas su atsakingais specialistais.</i>	Išanalizuoti ir nustatyti ar: -savivaldybės biudžeto lėšų, skiriamų seniūnijoms kelių ir gatvių priežiūrai, panaudojimas yra kontroliuojamas; -Ar yra renkama ir sisteminama informacija apie seniūnijų savarankiškai atliekamus kelių (gatvių) priežiūros darbus? -Koks seniūnijų bendruomenės įsitraukimas į lėšų panaudojimo svarstymą? Ar informuojama apie atliktus darbus ir panaudotas lėšas?